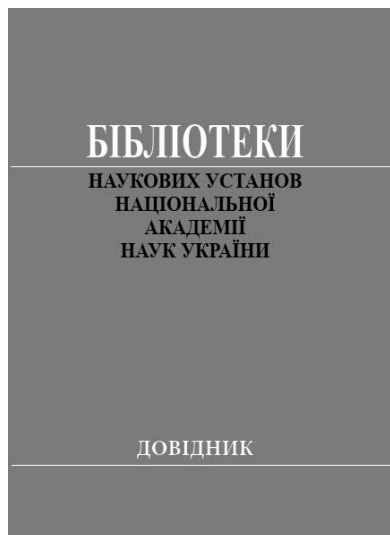

Тетяна Новальська,

доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри інформаційних технологій,
Київський національний університет культури і мистецтв (м. Київ, Україна)
вул. Євгена Коновальця, 36, Київ, 01601, Україна
e-mail: novalska@neta.ua

Корисний посібник для фахівців

Рец. на кн. : **Бібліотеки наукових установ Національної академії наук України** : довідник / НАН України, Інформ.-бібл. рада, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; укладачі : Г. І. Солоїденко, Т. Л. Кулаковська, О. В. Полякова, О. Л. Сокур ; відп. ред. О. М. Василенко, Г. І. Солоїденко. Київ, 2019. 312 с.

У 2020 р. до фондів наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв надійшов довідник «Бібліотеки наукових установ Національної академії наук України», ознайомлення з яким спонукало зануритися в історію подібних видань, переглянути попередні.

Потрібно зазначити, що підготовка довідкових видань у Бібліотеці Академії наук розпочалася у 1948 р., ще тоді, коли вона мала статус Державної публічної бібліотеки УРСР. За цей час друком вийшло понад 20 довідників та путівників, котрі інформують читачів як про саму бібліотеку, так і підпорядковану їй академічну бібліотечну мережу, її стан, проблеми відповідно до певного періоду функціонування. Підготовка нового довідника, або робота над доповненнями й перевиданням попереднього, зазвичай, пов'язані з урахуванням щойно сформованих ресурсів, нових послуг, які надають бібліотеки своїм користувачам, популяризацією всіх можливостей сучасної книгозбірні. Ціла низка раніше надрукованих

видань засвідчує високий рівень підготовки документів такого специфічного жанру фахівцями Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Метою довідника, що рецензується, – є інформування науковців, аспірантів, працівників бібліотек, інформаційних служб, усіх заінтересованих читачів щодо можливостей використання інформаційно-бібліотечних ресурсів бібліотечної мережі НАН України. Авторським колективом проведено велику роботу зі збору, впорядкування та донесення відомостей про кожну з 95 бібліотек наукових установ НАН України і про дві бібліотеки національного рівня – Національну бібліотеку України імені В. І. Вернадського і Львівську національну наукову бібліотеку України імені В. Стефаника. Довідкові статті про бібліотеки наукових установ подано відповідно до існуючої структури Національної академії наук України.

Відкриває довідник ґрунтовна стаття Голови Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, академіка О. С. Онищенка «Профільні наукові бібліотеки – важливі складники інформаційного забезпечення досліджень», в якій автор чітко окреслює подальші перспек-

тиви розвитку мережі. Не можна не відзначити глибокі роздуми знаного науковця щодо майбутнього бібліотек, його бачення місця і ролі бібліотекаря у сучасному цифровому світі, шляхів перебудови бібліотечної справи в Україні.

У матеріалі відповідального секретаря Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, провідного наукового співробітника НБУВ Г. І. Солоіденко розкрито історію функціонування дорадчого консультативного органу при НАН України, який опікується бібліотечно-інформаційною мережею НАН України, організовує та координує її діяльність, охарактеризовано важливі нововведення, які відбулися за ініціативи та під безпосереднім керівництвом Ради.

Досить інформативними, змістовними є статті про Національну бібліотеку України імені В. І. Вернадського та Львівську національну наукову бібліотеку України імені В. Стефаника. Їх готували відомі серед бібліотечного загалу фахівці – Т. В. Коваль, Л. В. Коновал, Л. В. Снісарчук, З. Т. Грень.

Довідник логічно структурований, має вичерпний довідковий апарат, який складається з шести додатків: «Алфавітний покажчик бібліотек наукових установ НАН України», «Географічний покажчик бібліотек наукових установ НАН України», «Хронологічний покажчик років заснування бібліотек наукових установ», «Іменний покажчик власників книжкових зібрань та колекцій, які зберігаються у бібліотеках наукових установ НАН України», «Довідкові та інші видання, що містять інформацію бібліотек наукових установ НАН України», «Публікації про діяльність бібліотек наукових установ НАН України у фахових виданнях (1992–2018)». Загалом довідковий апарат займає у виданні понад 50 сторінок, що свідчить про прагнення авторів максимально полегшити читачам пошук необхідної інформації.

Відомості про бібліотеки подані станом на 01.01.2019 р., вони містять адресу, контактний телефон, адресу сайту та електронної пошти. Важливо, що при характеристиці роботи кожної бібліотеки вказується: чи формує установа електронний каталог, тематичні бази даних, чи надає доступ до віддалених ресурсів. На жаль, автори забули вказати назву автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи, яку використовує бібліотека при створенні електронного каталогу та можливість замовлення документів віддалено.

Слід відмітити, що довідник – це не сухий перелік бібліотечних послуг, статистичних показників, а ґрунтовний доробок авторів, який всебічно представляє кожну бібліотеку мережі в її особливостях та здобутках. Читач, взявши до рук цей посібник, відкриє для себе багато нових відомостей про академічні бібліотеки. Зокрема, про наукову діяльність інформаційно-бібліотечного відділу Інституту літератури ім. Тараса Шевченка НАН України, інформаційно-бібліографічне інформування користувачів, яке систематично організовується бібліотекою Інституту електрозварювання ім. О. Є. Патона НАН України, інформаційно-видавничу діяльність бібліотеки Інституту історії України НАН України, бібліографічні видання бібліотеки Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України, Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України тощо.

Приємно відзначити, у змісті видання назви наукових установ подаються українською і англійською мовами, що сприятиме популяризації НАН України у світі та активізації книгообміну.

За добором, характером матеріалів довідник істотно відрізняється від попередніх видань такого типу. Авторам вдалося реалізувати складне завдання – стисло (відповідно до усталених форм) висвітлити широкий спектр сучасних можливостей академічних бібліотек у поєднанні з представленням багатогранної діяльності двох науково-методичних центрів – Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського і Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника та дорадчого органу – Інформаційно-бібліотечної ради НАН України.

Безперечно, видання буде корисним не лише працівникам бібліотек, а й широкому колу фахівців бібліотечно-інформаційної галузі, студентам, аспірантам, викладачам закладів вищої освіти.